

Benspænd nummer 1

Forstørrelse, forbedringer og tale på Windows 10:

Åben indstillinger for “Øget tilgængelighed”

Åben indstillingerne til “Øget tilgængelighed” ved at trykke på “Windows”-tasten og “u”-tasten på samme tid. I menuerne til venstre i vinduet kan man nu vælge de områder Windows 10 har for at arbejde med øget tilgængelighed.

Gør tekst større

Under menupunktet “Gør tekst større” kan du ændre både tekststørrelsen og den generelle størrelse af elementerne på skærmen.

Størrelse på markør og pilmarkør

Under menupunktet “Størrelse markør og pilmarkør” har du mulighed for at gøre det lidt nemmere at finde din markør og pilmarkør. Du kan ændre tykkelsen på markøren og ændre farven og størrelsen på pilmarkøren.

Stor kontrast

Stor kontrast kan gøre det nemmere at se elementerne på skærmen. Under menupunktet “Stor kontrast” kan du finde 4 indbyggede stor-kontrast temaer, og du har også mulighed for at lave dit stor-kontrast tema.

Du kan slå stor-kontrast til og fra, ved at trykke tasterne: “Venstre Shift”, “Venstre-Alt” og “PrtScr” ned samtidig eller bruge til / fra knappen i "Stor kontrast"-menuen.

Forstørrelsesglas

Tryk på “Windows”-tasten og “+”-tasten samtidig for at forstørre ind og “Windows”-tasten. Du kan bruge “-”-tasten samtidig for at formindske forstørrelsen.

Afslut forstørrelsen ved at taste “Windows”-tasten og “Esc” samtidig.

Oplæser i Windows 10

Du kan start, og stoppe, Windows 10 Oplæser ved at taste “Windows”-tasten, “Control”-tasten og “Enter”-tasten ned samtidig.

Du kan få læst op hvad pil-markøren peger på ved at starte Oplæser og åbne Oplæser-vinduet. Derefter vælge menupunktet: “Navigation” og sætte et flueben ved “Læs og interager med skærmen ved hjælp af musen”.

Benspænd nummer 1 - opgaver

Forstørrelse og tale på Windows 10:

Inspirationsopgaver til at arbejde med Windows 10.

- Prøv at forstørre til 200% visning.
  - Prøv nu at læse DR's nyheder på nettet - var det nemt?
  - Prøv at skriv en huskeseddel med omkring 20 punkter på - var det nemt?
  - Prøv at lave et regneark med et budget - var det nemt?
  - Hvad tænker du, der ville sket vis du brugte 300% eller mere ?
- Prøv at finde indstillingerne for "Stor kontrast"
  - Prøv Temaet: "Stor med stor kontrast"
    - Prøv at læse en hjemmeside - for eksempel tv2.dk
    - Prøv at skrive teksten til "Se den lille kattekillling" eller en anden sang.
  - Prøv selv at lave dit eget tema - hvilke farver kan du lide/se forskel på?
- Prøv at starte Windows "Oplæser"
  - Kan du indstille "Oplæser" så den siger, hvad der er ved pil-markøren?
  - Kan du få stemmen (Helle) til at tale hurtigere og langsommere?
  - Kan du få Oplæse til at læse dele af en hjemmeside? Hvad med hele siden?
  - Prøv at skrive en vejvisning til et sted du kender.
- Prøv at ændre tekststørrelsen.
- Prøv at ændre pil-markøren.
- Prøv at ændre markørens tykkelse.

Benspænd nummer 2

Nota Bibliotek - Bøger, magasiner og aviser på lyd:

Åben hjemmesiden: www.nota.dk

Hvis du har en konto hos Nota kan du logge ind med den, ellers log på som "Gæst" og du kommer til "gæste-siden".

Prøv en bog

Du kan prøve Nota's tilbud uden at logge ind. Nota's tilbud indeholder blandt andet skønlitteratur, faglitteratur, tegneserier, aviser og magasiner.

Nota producere ofte deres materiale både som e-bøger og lydbøger.

Se Nota's andre materialer

For at se Nota andre materialer kan man søge på flere måder, blandt andet ved at:

- Brug søge feltet på "gæste-side", du kan nemlig godt søge på siden uden at være logget ind.
- Brug kategorien "Inspiration" helt nede på "gæste-siden". Her finder du links til "Anbefalinger", "Forfatterportrætter", "Temaer", og "Emneoversigten".

Medlem af Nota

Det er gratis at blive medlem af Nota.

For at blive medlem af Nota skal man dog have et synshandicap, være ordblind eller have andre læsevanskeligheder.

Man kan hente indmeldingsblanketterne på Nota's hjemmeside:

<https://nota.dk/om-nota/bliv-medlem>

Benspænd nummer 2 - opgaver

Nota Bibliotek - Bøger, magasiner og aviser på lyd:

Inspirationsopgaver til at arbejde med Nota's bibliotek.

- Log ind som "Gæst" og find H.C. Andersens eventyr Grantræet. Hvilke muligheder har du? Prøv at høre lidt af den uden at hente den ned. Prøv også at hente bogen ned.
- Log ind som "Gæst" og find den lydavis, der er mest lokal. Hvad er den nyeste avis? Hvor mange aviser ligger Nota inde med? Prøv at høre en af lydaviserne uden at hente den ned. Kan du "hoppe" i indholdet?
- Log ind som "Gæst" og find tegneserien "Nofret - Gravrøverne". Hvad sker der, når du afspiller den? Kan du hoppe til side 11 og afspille.
- Log ind som "Gæst" og find "Krystalnat" af Jørgen Munck Rasmussen. Hvilke muligheder har du med denne bog? Prøv at afspille den.
- Prøv at søge med søgefeltet - kan du finde rejsebog om en af dine favorit-destinationer?
- Prøv at søge med inspirations-kategorierne nederst på siderne. Kan du finde noget interessant? Er der noget, du synes, der mangler?

Benspænd nummer 3

Forstørrelse og tale på Android:

Android-telefoner bliver produceret af forskellige firmaer, og der er stor forskel på de forskellige producenters telefoner og modeller. Derfor kan det være svært at lave generelle beskrivelser, der gælder for disse apparater, da menupunkterne kan hedde meget forskelligt. Nedenstående eksempler er fra en Samsung Galaxy S9 Plus.

Tekstoplæsning

For at "Tekstoplæsning" skal fungere, skal der være installeret ""Hjælpefunktioner i Android" - ikke alle producenter f.eks. Samsung har dette installeret som del af telefonens opsætning.

Du kan finde muligheden for tekstoplæsning i "Indstillinger" under menupunktet "Tilgængelighed".

Med tekstoplæsning kan du benytte den lille "Taleboble" til at få læst elementer op fra.

Større tekststørrelse

Du kan finde muligheden for at lave skrifttyperne større i "Indstillinger" under menupunktet "Skærm". Nogle producenter giver også mulighed for at ændre skrifttyper.

Forstørrelse

Du kan finde muligheden for forstørrelse i "Indstillinger" under menupunktet "Tilgængelighed" > "Syn" > "Forstørrelse".

Diktering

Der kan være diktering indbygget i dit Android-tastatur - ellers kan du installere et nyt. Google's eget tastatur "GBoard" kan installeres fra Google Play og er gratis. Du kan starte dikteringen ved at trykke på ikonet af en lille mikrofon øverst til højre på tastaturet.

BigLauncher

Big Launcher er en App, der gør at telefonen kan blive nemmere at bruge - med en Android telefon kan man jo selv bestemme, hvordan telefonen skal se ud! BigLauncher findes i en gratis "test" udgave og koster ellers omkring 80 kr. at købe.

Benspænd nummer 3 - opgaver

Forstørrelse og tale på Android:

Inspirationsopgaver til at arbejde med Android.

- Indstil “Oplæsning” på din Android telefon.
  - Læs en besked.
  - Læs hele indholdet af en hjemmeskærm.
  - Læs en del af en hjemmeside.
- Prøv at gøre teksten større - virker det i din besked-app?
- Prøv at skrive en besked med “diktering”. Kunne du sige “punktum”? Hvad gik godt?
- Prøv “forstørrelses”-funktionen - kan du læse en hjemmeside med den slået til?
- Prøv BigLauncher - hvordan indstillede du den? Hvad syntes du om det?

Benspænd nummer 4

Forstørrelse og tale på iPhone og iPad:

Oplæsning på to måder

Du kan slå oplæsning til ved at gå ind i "Indstillinger". Åben menupunkterne:

"Generelt" > "Tilgængelighed" > "Tale"

Slå "Læs det valgte op" og "Læs skærm op" til. Du kan eventuelt slå fremhævning af det oplæste til under menupunktet "Fremhæv indhold".

"Læs det valgte op":

Vælg tekst ved at trykke på teksten og holde fingeren på skærmen - der kommer en menu på skærmen med mulighed for at vælge "Læs op". Du kan eventuelt vælge mere eller mindre tekst ved at flytte markørerne for start-tekstvalg og slut-tekstvalg.

"Læs skærm op":

Find det du vil have læst op. Med en hurtig bevægelse trækker du to fingre helt fra toppen af skærmen mod bunden af skærmen. Oplæsning starter derefter med at læse den tekst, der er på skærmen.

Skærm indstillinger

Du kan ændre skærmindstillingerne til ved at gå ind i "Indstillinger". Åben menupunktet: "Skærm og lysstyrke", og du finder blandt andet disse tre menupunkter:

"**Større tekststørrelse**": Giver mulighed for at gøre teksten større.

"**Fed tekst**": Giver mulighed for at gøre teksten mere tydelig (NB! genstarter apparatet).

"**Skærmzoom - visning**": Kan gøre det nemmere at se Apps på hjemmeskærmene.

Forstørrelse

Du kan slå forstørrelse til ved at gå ind i "Indstillinger". Åbn menupunkterne:

"Generelt" > "Tilgængelighed" > "Zoom"

Andre gode indstillinger

Tilpasning af skærm: "Generelt" > "Tilgængelighed" > "Tilpasning af skærm"

Forstørrelsesglas: "Generelt" > "Tilgængelighed" > "Forstørrelsesglas"

Diktering: "Generelt" > "Tastaturer" > "Slå Diktering til"

Benspænd nummer 4 - opgaver

Forstørrelse og tale på iPhone og iPad:

Inspirationsopgaver til at arbejde med iPhone og iPad.

- Prøv at læse en hjemmeskærm med “Læs skærm op”.
- Brug ”Læs det valgte op” på en hjemmeside.
- Prøv at gøre din tekst “fed”.
- Prøv at ændre din “skriftstørrelse” til noget større.
- Prøv at skifte skærmvisning
- Prøv at skrive en besked med diktering.
- Prøv at bruge forstørrelsesglasset.
- Prøv at slå “Zoom” til og læs en hjemmeside - hvordan syntes du om det?
- Prøv at ændre på indstillingerne i “Tilpasning af skærm” - prøv at slå inverterede farver til.

Benspænd nummer 5 - Digitale assistenter:

Der findes nu flere digitale assistenter til at kunne hjælpe os med at styre vores digitale enheder. Det to mest brugte i Danmark er: "*Siri*", som findes i iPhone og iPad og "*Google Assistant*", som kan installeres på både Android enheder og iPhone og iPad.

Google Assistant

Du kan installere "Google Assistant" fra "Google Play" (Android) eller "App Store" (iPhone og iPad). Du kan få "*Google Assistant*" til at lytte efter, hvis du siger "Hey Google".

Siri

Du kan slå "*Siri*" til i "Indstillinger" under menupunktet "Siri & Søgning". Her kan du også slå "Lyt efter 'Hej Siri'" til, som går ud på, at du kan bruge Siri-assistenten ved blot at sige "Hej Siri". Der er også mange andre indstillingsmuligheder.

Aktivere en digital assistent

Du kan nemmest aktivere en digital assistent ved at bruge knapperne, typisk skal du holde "Hjemme-knappen" inde et stykke tid og assistenten starter.

Hvad kan en Assistent?

For at finde ud af hvad en digital assistent kan, er det nemmeste at spørge den. Aktiver assistenten og spørg: "*Hvad kan du?*".

Digitale assistenter i andre enheder

Der findes digitale assistenter i andre enheder, for eksempel er der en "*Siri*"-assistent i et Apple-Watch, og der er en "*Google Assistant*" i en Google Home-højtaler.

Benspænd nummer 5 - opgaver

Digitale assistenter:

Inspirationsopgaver til at arbejde med digitale assistenter.

- Sørg for at din digitale assistent er installeret.
- Prøv at spørge din assistent: "Hvad kan du?"
- Kan du sende en besked med din assistent?
- Kan du sende en mail med din assistent?
- Spørg din assistent hvem Elvis Presley var?
- Spørg din assistent om du har nogle kalenderaftaler.
- Spørg din assistent om at spille noget musik.
- Spørg din assistent om vej til Tivoli. Eller måske du hellere vil hjem? Eller har du glemt, hvor du er?
- Prøv Google Home højttaleren ...